

ADVIES Nr 018 / 1998 van 25 mei 1998

O. Ref. : 10 / A / 98 / 011

BETREFT : Wetsontwerp tot hervorming van de adoptie - Verdrag van Den Haag van 29 mei 1993 inzake de bescherming van kinderen en de internationale samenwerking op het gebied van interlandelijke adoptie.

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer,

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, inzonderheid op artikel 29;

Gelet op de adviesaanvraag van de Minister van Justitie dd. 10 april 1998;

Gelet op het verslag van mevrouw Laurence BOVY,

Brengt op 25 mei 1998 het volgende advies uit :

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG :

1. Bij schrijven van 10 april 1998 vraagt de Minister van Justitie het advies van de Commissie over een voorontwerp van wet tot hervorming van de adoptie, dat hoofdzakelijk de vervanging van de bepalingen van Titel VIII van Boek I van het Burgerlijk Wetboek beoogt. Dit voorontwerp van wet kadert in de werkzaamheden rond de ratificatie van het Verdrag van Den Haag van 29 mei 1993 inzake de bescherming van kinderen en de internationale samenwerking op het gebied van interlandelijke adoptie (hierna het Verdrag van Den Haag genoemd).

Het advies van de Commissie wordt in het bijzonder gevraagd over de in het Burgerlijk Wetboek op te nemen artikelen 368-6 en 368-7, die bepalen dat :

" **Art. 368-6.** De bevoegde autoriteiten zorgen voor de bewaring van de gegevens waarover zij beschikken in verband met de herkomst van de geadopteerde, in het bijzonder deze betreffende de identiteit van diens moeder en vader, en ook van de gegevens over het medisch verleden van de geadopteerde en zijn familie.

Zij waarborgen aan de geadopteerde of aan zijn vertegenwoordiger de toegang tot die gegevens in de mate toegestaan door de Belgische wet, waarbij passende begeleiding wordt verstrekt.

Art. 368-7. Onder voorbehoud van artikel 368-6, mogen de persoonlijke gegevens die overeenkomstig het Verdrag of de wet zijn verzameld of overgemaakt, in het bijzonder de verslagen betreffende het kind, zijn oorspronkelijke familie en de adoptanten, niet voor andere doeleinden worden gebruikt dan die waarvoor zij zijn verzameld of overgemaakt."

2. Andere bepalingen van het voorontwerp van wet verdienen eveneens onderzocht te worden in het licht van hun verenigbaarheid met de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (hierna de wet van 8 december 1992 genoemd). Het betreft de in het Burgerlijk Wetboek in te voegen artikelen 361-2, 361-3 en 362-2.

3. Uit inlichtingen ingewonnen zowel bij de ambtenaar belast met het opstellen van het voorontwerp, als bij het kabinet van de Minister van Justitie, blijkt de tekst van het voorontwerp van wet een niet-definitief werkdocument te zijn, waarvan sommige bepalingen op het punt staan opnieuw doorgenomen te worden binnen het Ministerie van Justitie. Dit zou evenwel niet het geval zijn voor de artikelen 368-6 en 368-7.

II. DOELSTELLINGEN VAN HET VOORONTWERP VAN WET. HET VERDRAG VAN DEN HAAG VAN 29 MEI 1998:

4. Bij ontstentenis van een voorontwerp van memorie van toelichting, moet verwezen worden naar het Verdrag van Den Haag, om de redenen te begrijpen, die ten grondslag liggen aan de voorgestelde hervorming van Titel VIII van Boek I van het Burgerlijk Wetboek inzake de interlandelijke adoptie.

De algemene doelstelling van het Verdrag van Den Haag is "te waarborgen dat interlandelijke adopties [dat wil zeggen die adopties die de overbrenging inhouden van het kind van zijn land van herkomst naar het land waar zijn pleeggezin leeft] plaatsvinden op zodanige wijze dat het hoogste belang van het kind daarmee is gediend en dat zijn grondrechten worden geëerbiedigd, en om de ontvoering, de verkoop van of de handel in kinderen te voorkomen ".

Het Verdrag beoogt meer in het bijzonder:

- een kader te scheppen voor, en toezicht te houden op de verwezenlijking van interlandelijke adopties; met het oog hierop bepaalt het de principes en minimumvoorwaarden, die voor elke interlandelijke adoptie geëerbiedigd moeten worden, en richt het een samenwerkingsstelsel tussen de staten op;
- een zekere eenvormigheid van het juridisch statuut van de gadopteerde te waarborgen op het internationale vlak.

III. ONDERZOEK IN HET LICHT VAN DE WET VAN 8 DECEMBER 1992 :

A. ALGEMENE OPMERKINGEN

5. De Commissie is van mening dat het haar voorgelegde voorontwerp van wet niet voldoende waarborgen biedt inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. De Commissie wenst in het bijzonder eraan te herinneren dat het finaliteitsbeginsel, zoals geformuleerd in artikel 5 van de wet van 8 december 1992, vereist dat de doeleinden van de verwerking van persoonsgegevens op dusdanige wijze omschreven worden, dat de betrokken persoon de soorten handelingen die gedekt worden door deze doeleinden redelijkerwijze kan bevatten.

De Commissie benadrukt bovendien dat de opgestarte verwerking niet onevenredig mag zijn rekening houdend met de nagestreefde doeleinden.

Tenslotte dienen de verwerkte gegevens zelf, ten opzichte van de vastgestelde wettige doeleinden, toereikend, ter zake dienend en niet overmatig zijn.

De Commissie is van mening dat de eerbiediging van de hierboven geformuleerde beginselen tot de grootste voorzichtigheid noopt. De context van de internationale adoptie, in het bijzonder gekenmerkt door een "verlangen naar een kind" in hoofde van de kandidaat-adoptanten, kan inderdaad met zich mee brengen dat deze laatsten hen betreffende persoonsgegevens, waaronder medische gegevens en zeer gevoelige gegevens, tegen hun zin meedelen, uit vrees dat hun aanvraag om adoptie niet ingewilligd wordt.

De Commissie roept diensgevolge op tot een zeer restrictieve toepassing van het finaliteitsbeginsel, en wenst in het bijzonder dat de persoonsgegevens die het voorwerp van een verwerking uitmaken tot het strikt noodzakelijke zouden beperkt worden.

B. ARTIKELGEWIJS ONDERZOEK

B.1. De artikelen 361-2 en 361-3: opstellen van een verslag betreffende de persoon of de personen die een kind dat zijn verblijfplaats in het buitenland heeft, wensen te adopteren.

6. "Wanneer", volgens de bewoordingen van het artikel 361-2, " het getuigschrift bedoeld in het vorige lid is uitgereikt [getuigschrift waaruit blijkt dat de persoon of personen die een kind dat zijn verblijfplaats in het buitenland heeft, wensen te adopteren, bevoegd en geschikt zijn om te adopteren en om een dergelijke adoptie aan te gaan], verzoeken de persoon die wenst te adopteren of de echtgenoten die zulks wensen te doen, aan de bevoegde centrale autoriteit van de Gemeenschap:

1° een verslag op te stellen dat gegevens bevat omtrent hun identiteit, wettelijke bekwaamheid en hun geschiktheid om te adopteren, hun persoonlijke achtergrond, hun gezinssituatie en gezondheidstoestand, hun sociaal milieu, hun beweegredenen, hun geschiktheid om een interlandelijke adoptie aan te gaan en omtrent de kinderen waarvoor zij de zorg op zich zouden kunnen nemen;

2° dit verslag over te maken aan de bevoegde autoriteit van de Staat van herkomst van een kind dat zij zouden kunnen adopteren;

3° dat zij aan de bevoegde autoriteit van die Staat, in voorkomend geval door tussenkomst van een erkende adoptiedienst, vraagt een verslag op te stellen dat gegevens bevat omtrent de identiteit van het kind, zijn geschiktheid om te worden geadopteerd, zijn persoonlijke achtergrond, zijn sociale milieu en gezinssituatie, zijn medisch verleden en dat van zijn familie, alsmede zijn bijzondere behoeften".

Het artikel 361-3, dat de voorwaarden opsomt waaronder de verplaatsing mag plaatsvinden en de adoptie mag uitgesproken worden, bevat met name de volgende vereiste: "1° de bevoegde centrale autoriteit van de Gemeenschap heeft aan de bevoegde autoriteit van de Staat van herkomst het verslag bedoeld in artikel 361-2, 1° , overgemaakt [...]".

7. Het aldus opgemaakte verslag betreffende de kandidaat-adoptanten (net zoals overigens het verslag opgemaakt betreffende het kind, een verslag dat evenwel niet als zodanig valt onder het toepassingsgebied van de wet, vermits het in België geen voorwerp lijkt uit te maken van een overmaking) ⁽¹⁾, bevat onbetwistbaar persoonsgegevens, waaronder medische gegevens, evenals een zeker aantal gevoelige gegevens in de zin van artikel 6 van de wet van 8 december 1992.

Dit is inderdaad wat men zou kunnen afleiden uit de bewoordingen van artikel 362-2, 4° , dat stelt dat de "bevoegde centrale autoriteit van de Gemeenschap" de plaatsing in het hoger belang van het kind moet hebben goedgekeurd, "met name op grond van de verslagen betreffende het kind en de persoon of de echtgenoten die wensen te adopteren, en rekening houdend met de omstandigheden van de opvoeding van het kind, als ook zijn ethnische, religieuze en culturele herkomst" .

8. Bijgevolg, wanneer het over de kandidaat of kandidaat-adoptanten opgemaakte verslag, geheel of gedeeltelijk het voorwerp uitmaakt van een verwerking die al dan niet met behulp van een geautomatiseerd procédé wordt uitgevoerd, en die de registratie en de bewaring van persoonsgegevens beoogt, valt het onder de toepassing van de wet van 8 december 1992.

De Commissie is van mening dat het doeleinde van het verzamelen en de verwerking van elk van de persoonsgegevens betreffende de kandidaat-adoptanten, niet voldoende omschreven is (naleving van artikel 5 van de wet van 8 december 1992). Indien het wel degelijk gaat om het nazien van de gelijkwaardigheid tussen het milieu van herkomst en het milieu van ontvangst in het hoogste belang van het kind, zou zulks duidelijk aangeduid moeten worden. Deze leemte is des te betreurenswaardiger voor wat betreft de medische en gevoelige gegevens, die een versterkte bescherming genieten.

9. Bovendien is, met toepassing van artikel 7 van de wet van 8 december 1992, de verwerking van medische gegevens, slechts toegestaan onder het toezicht en de verantwoordelijkheid van een beoefenaar van de geneeskunst behoudens een bijzondere schriftelijke toestemming van de betrokkene.

¹ Alleen voor eensluidend verklaarde afschriften van akten (akte van geboorte, akten houdende toestemming, nationaliteitsbewijs) alsook attesten (attest van gewone verblijfplaats en een officieel attest van de "adopteerbaarheid" van het kind, dat met name overwegingen bevat betreffende de mogelijkheden van plaatsing in het land van herkomst, betreffende de afweging tussen de plaatsing en het hoger belang van het kind, evenals een attest dat bevestigt dat het kind, rekening houdend met zijn leeftijd en maturiteit, behoorlijk is ingelicht over de gevolgen van de adoptie) zouden, *als men artikel 361-1 leest*, bezorgd worden. Artikel 368-6 dat hier van toepassing zou kunnen zijn, verwijst evenwel naar gegevens over het medisch verleden van de geadopteerde en van zijn familie. De beschermende bepalingen van de wet van 8 december 1992 (in het bijzonder de finaliteits- en proportionaliteitsbeginselen van artikel 5, en artikel 7 voor wat betreft de medische gegevens), alsook van zijn uitvoeringsbesluiten, moeten eveneens geëerbiedigd worden voor wat het geheel van deze documenten betreft.

De Commissie is van oordeel dat het verzoek om een verslag op te maken, dat de kandidaat-adoptanten richten aan de "bevoegde centrale autoriteit van de Gemeenschap", geen bijzondere schriftelijke toestemming kan uitmaken, behalve indien er een specifieke toestemmingsclausule betreffende de "medische toestand" van de kandidaat-adoptanten in voorzien wordt. Ook moet worden beoordeeld of, overeenkomstig art. 5 van de wet van 8 december 1992, elk gegeven terzake dienend en niet overmatig is ten opzichte van de in duidelijke termen vastgelegde doeleinden.

De Commissie meent eveneens dat het aangewezen is te verwijzen naar de Aanbeveling nr. R (97) 5, aangenomen door het Comité van Ministers van de Raad van Europa op 13 februari 1997, die in het bijzonder de volgende beginselen stelt :

- in principe zou het verzamelen en verwerken van medische gegevens slechts uitgevoerd mogen worden door beoefenaars van de gezondheidszorg of personen of instellingen die handelen namens beoefenaars van de gezondheidszorg, op voorwaarde dat deze personen of instellingen gebonden zijn aan de voorschriften inzake geheimhouding die van toepassing zijn op beoefenaars van de gezondheidszorg of aan vergelijkbare voorschriften inzake geheimhouding;
- medische gegevens moeten in principe worden verkregen van de betrokkene;
- het verzamelen en verwerken van medische gegevens dient op eerlijke en geoorloofde wijze te geschieden, en uitsluitend voor vastgestelde doeleinden.

10. De Commissie vraagt zich af of het werkelijk relevant is om elk van de medische gegevens aanwezig in het verslag betreffende de kandidaat-adoptanten te bezorgen aan een derde (in dit geval de bevoegde autoriteit van de Staat van herkomst, d.w.z. indien het gaat om een door het Verdrag van Den Haag gebonden Staat, de centrale autoriteit van die Staat, of, indien het gaat om een niet-gebonden Staat, iedere autoriteit die als dusdanig door het recht van die Staat werd erkend - vgl. artikel 360-2).

De Commissie meent eveneens dat, rekening houdend met de artikelen 25 en 26 van de Richtlijn 95/46/EG van 24 oktober 1995 ⁽²⁾, specifieke voorzorgsmaatregelen noodzakelijk kunnen blijken afhankelijk van het land van herkomst van het kind, in het bijzonder wanneer het gaat om een land dat geen ondertekenende partij bij het Verdrag van Den Haag is. Op zijn minst moeten de kandidaat-adoptanten hun uitdrukkelijke en welingelichte toestemming gegeven hebben voor de overdracht van hun betreffende persoonsgegevens naar een bepaald derde land. Bovendien moet dit derde land, land van herkomst van het kind, voldoende garanties bieden met betrekking tot de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, en er dientengevolge zich toe binden de genoemde gegevens slechts te verwerken voor de doeleinden waarvoor ze werden overgemaakt, met name het onderzoek van de adoptie-aanvraag.

² Zie eveneens, voor wat betreft de medische gegevens, Aanbeveling nr. R (97) 5, aangenomen door het Comité van Ministers van de Raad van Europa op 13 februari 1997, punt 11.4: "Tenzij het interne recht anders bepaalt, dient grensoverschrijdende verstrekking van medische gegevens naar een Staat waar de bescherming niet in overeenstemming met bovengenoemd Verdrag en deze Aanbeveling is gewaarborgd in de regel slechts plaats te vinden, mits: [...] b. de betrokkene zijn toestemming heeft verleend " (zie punt 8 van voorliggend advies).

11. Overeenkomstig artikel 6 van de wet van 8 december 1992, is de verwerking van gevoelige gegevens slechts voor de door of krachtens de wet vastgestelde doeleinden toegestaan. Krachtens artikel 2, a) van het koninklijk besluit nr. 14 van 22 mei 1996 tot vaststelling van de doeleinden, de criteria en de voorwaarden van toegestane verwerkingen van de gegevens bedoeld in artikel 6 van de wet van 8 december 1992, kunnen de gevoelige gegevens het voorwerp uitmaken van een verwerking wanneer de betrokkene zijn uitdrukkelijke toestemming heeft gegeven voor een dergelijke verwerking, met dien verstande dat deze toestemming te allen tijde door de betrokkene kan worden ingetrokken en op voorwaarde dat de persoonsgegevens niet voor andere doelstellingen worden verwerkt dan deze waarvoor de toestemming werd gegeven.

Indien het verslag daadwerkelijk gevoelige gegevens zou bevatten, is de Commissie van mening dat het verzoek om een verslag op te stellen, door de kandidaten voor adoptie gericht aan de "bevoegde centrale autoriteit van de Gemeenschap", geen expliciete toestemming uitmaakt in de betekenis van artikel 2, a) van voornoemd koninklijk besluit, tenzij de kandidaat-adoptanten behoorlijk werden ingelicht over het gebruik dat zou worden gemaakt van de hen betreffende gegevens. Bovendien, zelfs al zouden de kandidaat-adoptanten ertoe gebracht worden om hun uitdrukkelijke toestemming te geven inzake de verwerking van gevoelige gegevens, zou nog, overeenkomstig artikel 5 van de wet van 8 december 1992, het toereikende, ter zake dienende en niet overmatige karakter van elk van deze gegevens nagegaan moeten worden ten opzichte van een doeleinde, wat overigens nuttig in de tekst zelf verduidelijkt zou worden (vgl. supra, punt 5).

12. De Commissie herinnert er bovendien aan, dat krachtens artikel 7 van hetzelfde besluit, de toegestane verwerking van gevoelige gegevens slechts kan worden verricht indien de personen die gemachtigd zijn om de gegevens te verwerken, wettelijk, deontologisch, statutair of contractueel onderworpen zijn aan de verplichting tot vertrouwelijkheid.

13. Wat betreft de doorgifte van gevoelige gegevens aanwezig in het verslag betreffende de kandidaat-adoptanten aan een derde (in dit geval de bevoegde autoriteit van de Staat van herkomst, d.w.z. indien het gaat om een door het Verdrag van Den Haag gebonden Staat, de centrale autoriteit van die Staat, of, indien het gaat om een niet-gebonden Staat, iedere autoriteit die als dusdanig door het recht van die Staat werd erkend - vgl. artikel 360-2), herhaalt de Commissie het door haar gemaakte voorbehoud en de aanbevelingen, uitgedrukt in punt 10, lid 2, van voorliggend advies, in het bijzonder wanneer het land van herkomst geen ondertekenende partij bij het Verdrag van Den Haag is.

B.2. Het artikel 362-2 : opstellen van een verslag betreffende het kind met gewone verblijfplaats in België, dat een persoon of personen die een gewone verblijfplaats in het buitenland hebben, wensen te adopteren.

14. Volgens de bewoordingen van het in het Burgerlijk Wetboek in te voegen artikel 362-2, "mag een kind dat zijn gewone verblijfplaats in België heeft, slechts toegestaan worden België te verlaten met het oog op adoptie door personen die hun gewone verblijfplaats in een andere Staat hebben, indien de bevoegde centrale autoriteit van de Gemeenschap: [...].

2° een verslag heeft opgesteld dat gegevens bevat omtrent de identiteit van het kind, zijn geschiktheid om te worden geadopteerd, zijn sociale milieu, zijn persoonlijke achtergrond en gezinssituatie, zijn medisch verleden en dat van zijn familie, alsmede zijn bijzondere behoeften, en dit verslag heeft overgezonden aan de bevoegde autoriteit van de Staat van opvang, samen met het bewijs van de vereiste toestemmingen en de motieven van zijn/haar vaststelling omtrent de plaatsing; [...]."

15. Het aldus opgestelde verslag over het kind bevat zonder twijfel persoonlijke gegevens, medische gegevens (zowel over het kind zelf als over zijn "familie", bepaald vaag begrip dat overigens omschreven zou moeten worden), alsook gevoelige gegevens (dit kan inderdaad met stelligheid afgeleid worden uit de bewoordingen van artikel 362-2, 4°, dat stelt dat de « bevoegde centrale Autoriteit van de Gemeenschap » in het hoger belang van het kind, zijn goedkeuring moet gehecht hebben aan de plaatsing op grond van de verslagen betreffende het kind en de persoon of de personen die het wensen te adopteren, en « rekening houdend met de omstandigheden van de opvoeding van het kind, alsmede zijn ethnische, religieuze en culturele herkomst »).

16. In toepassing van artikel 7 van de wet van 8 december 1992, mag de verwerking van medische gegevens slechts geschieden onder het toezicht en de verantwoordelijkheid van een beoefenaar van de geneeskunst, behoudens bijzondere schriftelijke toestemming van de betrokkene.

De Commissie is van mening dat, zelfs wanneer de instemming van het kind met zijn adoptie vereist is, wat in principe het geval is wanneer het kind minstens twaalf jaar oud is (vgl. artikel 348-1 van de tekst, alsmede artikel 348-8 betreffende de vormen die elke instemming met adoptie moet aannemen), dit geen bijzondere schriftelijke toestemming in de betekenis van artikel 7 van de wet kan uitmaken. Hetzelfde geldt, mutatis mutandis, voor wat de leden van "zijn familie" betreft.

Tenslotte handhaaft de Commissie de overwegingen geformuleerd in punt 9 van voorliggend advies en herhaalt ze, voor wat betreft de doorgifte van dergelijke gegevens aan een derde, in dit geval de Staat van ontvangst, het voorbehoud en de aanbevelingen uiteengezet in punt 10 van voorliggend advies, wetende dat zich dan de vraag stelt naar de geldigheid van de toestemming die het kind geeft wanneer zijn uitdrukkelijke en welingelichte instemming vereist is inzake de overdracht van hem betreffende persoonsgegevens.

17. Overeenkomstig artikel 6 van de wet van 8 december 1992, is de verwerking van gevoelige gegevens slechts toegestaan voor de door of krachtens de wet vastgestelde doeleinden.

Artikel 2, c) van het koninklijk besluit nr. 14 van 22 mei 1996 tot vaststelling van de doeleinden, de criteria en de voorwaarden van toegestane verwerkingen van de gegevens bedoeld in artikel 6 van de wet van 8 december 1992, dat de verwerking van gevoelige gegevens toestaat wanneer dit noodzakelijk is ter verdediging van de vitale belangen van de betrokkene (of van een andere betrokken persoon indien de betrokken persoon lichamelijk of juridisch niet in staat is van zijn instemming te getuigen), kan, naar mening van de Commissie, niet van toepassing zijn op onderhavig geval, ondanks de pijnlijke aard van een dergelijke situatie, rekening houdend met de lange duur van adoptieprocedures, wat moeilijk verenigbaar is met de notie van hoogdringendheid die deze bepaling veronderstelt.

In toepassing van artikel 2, a) van hetzelfde besluit, kunnen de gevoelige gegevens het voorwerp uitmaken van een verwerking wanneer de betrokken persoon zijn uitdrukkelijke toestemming heeft gegeven aan een dergelijke verwerking met dien verstande dat deze toestemming te allen tijde kan worden ingetrokken en op voorwaarde dat de persoonsgegevens niet voor andere doelstellingen worden verwerkt dan deze waarvoor de toestemming werd gegeven. In de huidige stand van de tekst kan de Commissie slechts de afwezigheid van een uitdrukkelijke toestemming vaststellen, zowel van het kind als van "zijn familie", en, dientengevolge, de niet-toepassing van deze bepaling in onderhavig geval.

18. Volgens de Commissie zou enkel artikel 5 van voornoemd koninklijk besluit (verwerking toegestaan indien zij noodzakelijk is voor de verwezenlijking van doelstellingen vastgelegd door of krachtens de wet) de verwerking van gevoelige gegevens in dit geval kunnen wettigen, indien

de doelstellingen duidelijk vermeld waren, quod non, zoals het geval is in het Verdrag van Den Haag zelf. Bovendien dient elke toegestane verwerking van persoonsgegevens onderzocht te worden in het licht van artikel 5 van de wet van 8 december 1992 : de doeleinden van de verwerking van elk van de verwerkte gegevens zouden dientengevolge duidelijk geëxpliciteerd moeten worden.

B.3. Het artikel 368-6: bewaring van de gegevens en toegang van de geadopteerde of zijn vertegenwoordiger tot deze gegevens

19. Volgens de bewoordingen van artikel 368-6 zorgen de bevoegde autoriteiten voor de bewaring van de gegevens waarover zij beschikken in verband met de herkomst van de geadopteerde, in het bijzonder deze betreffende de identiteit van diens moeder en vader, alsook van de gegevens over het medisch verleden van de geadopteerde en van "zijn familie" (vaag begrip dat ook hier gepreciseerd zou moeten worden).

Wat de aard van de persoonsgegevens die het voorwerp uitmaken van een toegestane verwerking ook moge zijn, zij mogen, in toepassing van artikel 5 van de wet van 8 december 1992, slechts bewaard worden zolang ze passend, ter zake dienend en niet overmatig blijven uitgaande van de vastgestelde doeleinden die aan de verwerking ten grondslag liggen.

Wat dat betreft, is de Commissie van mening dat het doeleinde van de verzameling en de registratie van de persoonsgegevens met betrekking tot het kind en zijn familie van herkomst niet uitdrukkelijk omschreven is in de tekst (zie punt 5 van voorliggend advies), tenzij door middel van de verwijzing, wat betreft de plaatsing, naar het begrip hoger belang van het kind en naar de eerbiediging van zijn fundamentele rechten.

Redelijkerwijze kan, op grond van de doelstellingen omschreven in het Verdrag van Den Haag ⁽³⁾ evenwel worden aangenomen dat het doeleinde van een dergelijke gegevensverwerking erin bestaat na te gaan of de ontvangstfamilie de meest geschikte omgeving voor het kind zal vormen rekening houdende met zijn specifieke behoeften; het bestaat er dientengevolge niet in om, bijvoorbeeld, het kind later toe te laten opzoeken te verrichten omtrent zijn familie van herkomst (de formulering van artikel 368-7, vgl. "onder voorbehoud van artikel 368-6," - zie infra - toont trouwens aan dat het wel degelijk gaat om andere doeleinden dan diegene waarvoor de verwerking werd uitgevoerd). Indien zulks evenwel de bedoeling van de wetgever was in dit artikel 368-6, zou dit doeleinde moeten verduidelijkt worden in het corpus zelf van de tekst.

20. Het artikel 368-8 beoogt eveneens, met de gepaste raadgevingen, de toegang van de geadopteerde of zijn vertegenwoordiger tot voornoemde gegevens te waarborgen (de gegevens betreffende de herkomst van de geadopteerde, met name deze betreffende de identiteit van diens moeder en vader, alsook van de gegevens over het medisch verleden van de geadopteerde en "zijn familie").

³ Artikel 1, a) van het Verdrag van Den Haag is als volgt opgesteld: "Dit Verdrag heeft tot doel:
a. waarborgen vast te leggen om te verzekeren dat de interlandelijke adopties op zodanige wijze plaatsvinden dat het hoogste belang van het kind daarmee is gediend en de grondrechten die hem volgens het internationale recht toekomen, worden geëerbiedigd [...]"

De preambule van het Verdrag van Den Haag vangt aan als volgt: "Erkende dat het voor de volledige en harmonieuze ontwikkeling van de persoonlijkheid van een kind noodzakelijk is dat het opgroeit in een gezinsverband, in een sfeer van geluk, liefde en begrip [...]"

Zie eveneens de memorie van toelichting van de heer G. PARRA-ARANGUREN, punt 49, dat stelt dat "de woorden "het hoogste belang van het kind is van primordiaal belang" goed aantonen dat de belangen van andere personen, bijvoorbeeld de biologische ouders of de toekomstige adoptieouders, ook in overweging moeten genomen worden. Zonder enige twijfel verdienen hun rechten eveneens beschermd te worden, en moet men tot een evenwicht komen tussen de belangen van alle bij de zaak betrokken partijen."

Indien krachtens artikel 10, §1 , van de wet van 8 december 1992, "elke persoon die zijn identiteit bewijst, [het recht heeft] [...] kennis te krijgen van de hem betreffende gegevens die in een verwerking zijn opgenomen", dan worden de medische gegevens, overeenkomstig § 3 van hetzelfde artikel, aan de betrokkene medegedeeld door bemiddeling van een door hem gekozen geneesheer. Niets wijst er in onderhavig geval op dat de vertegenwoordiger waarvan sprake, een geneesheer is. Het artikel 368-8 zou op dit punt gewijzigd moeten worden om meer duidelijkheid te scheppen.

21. De Commissie stelt tenslotte vast dat de gegevens waartoe het geadopteerde kind toegang mag hebben eveneens derden betreffen (de "familie") : in dat verband wenst de Commissie te verwijzen naar voornoemde Richtlijn 95/46/EG van 25 oktober 1995, die in artikel 13.1. toestaat, het recht van toegang van de betrokkene tot de verwerking te beperken, wanneer een dergelijke beperking een noodzakelijke maatregel vormt ter vrijwaring van in het bijzonder de rechten en vrijheden van anderen.

B.4. Het artikel 368-7 : het finaliteitsbeginsel

22. Naar de mening van de Commissie is het artikel 368-7, dat in dit geval het finaliteitsprincipe bekrachtigt, overbodig daar immers dit beginsel, net zoals het proportionaliteitsbeginsel, ingesteld is door artikel 5 van de wet van 8 december 1992. De doeleinden van de bewaring van de gegevens bedoeld in artikel 368-8 moeten, opdat deze bewaring gewettigd zou kunnen zijn, verduidelijkt worden in het corpus zelf van dit artikel.

IV. BESLUIT

Hoewel de Commissie zich bewust is van de gerechtvaardigde doeleinden van het wetgevend initiatief dat op dit vlak wordt ondernomen, vestigt zij de aandacht op de onduidelijkheid waaronder de onderzochte bepalingen lijden, en, dientengevolge, de onvoldoende waarborgen die zij bieden op het vlak van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Het voorontwerp van wet zou moeten herzien worden, in het bijzonder om de doelstellingen van de verschillende verwerkingen te verduidelijken en een strikte adequatie van de verwerkte gegevens met de aldus gedefinieerde doeleinden te waarborgen.

OM DEZE REDENEN :

brengt de Commissie een ongunstig advies uit.

De secretaris,

De voorzitter,

(get.) M-H. BOULANGER

(get.) P. THOMAS.